

Protokół z obrad
XXXVI.2021 Sesji Rady Gminy Kowala
z dnia 19 listopada 2021r.

XXXVI.2021 Sesja VIII kadencji odbyła się w świetlicy Szansa przy budynku Urzędu Gminy w Kowali-Stępcocina ze względu na konieczność zapewnienia odpowiednich odległości między zgromadzonymi w związku z epidemią koronawirusa. Sesję rozpoczęto o godz. 09:00.

Przewodniczący Rady Gminy Kowala Dariusz Chruślak otworzył XXXVI Sesję. Przywitał przybyłych Radnych, Pana Dariusza Bulskiego - Wójta Gminy Kowala, Panią Alinę Szczęśniak- Sekretarz Gminy Kowala. Kierowników Referatów Urzędu Gminy Kowala- Stępcocina i jednostek organizacyjnych gminy. Przewodniczący powitał również Panie i Panów Sołtysów, przybyłych gości oraz mieszkańców oglądających sesję online.

Przewodniczący Dariusz Chruślak stwierdził, iż w obradach uczestniczy 13 radnych, co stanowi quorum zdolne do podejmowania proponowanych uchwał (nieobecny Radny Tomasz Odzimek, Radny Paweł Lis).

Ad.2. Przyjęcie porządku obrad.

1. *Otwarcie XXXVI.2021 sesji Rady Gminy Kowala i stwierdzenie prawomocności obrad.*
2. *Przyjęcie porządku obrad.*
3. *Przyjęcie protokołu z XXXV Sesji Rady Gminy Kowala z dnia 27 września 2021 roku.*
4. *Informacja Wójta z pracy i realizacji uchwał od poprzedniej sesji.*
5. *Informacja Przewodniczącego Rady o pismach i wnioskach skierowanych do Rady Gminy, trybie ich załatwiania oraz sprawozdanie z działalności między sesjami.*
6. *Informacja o złożonych oświadczeniach majątkowych radnych oraz pracowników urzędu i kierowników jednostek organizacyjnych.*
7. *Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok.*
8. *Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Programu współpracy Gminy Kowala z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2022.*
9. *Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie w drodze przetargu nieruchomości gruntowej niezabudowanej stanowiącej własność Gminy Kowala, położonej w obrębie Kosów Większy, gm. Kowala.*
10. *Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przesyłu na nieruchomości oznaczonej w ewidencji gruntów jako działka nr 1080/54 położona w miejscowości Kosów, obręb Kosów Większy, gm. Kowala na rzecz Polskiej Spółki Gazownictwa sp. z o.o*
11. *Podjęcie uchwały w sprawie Skargi Pani B. B. na działalność Wójta Gminy Kowala.*
12. *Podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Kowala.*
13. *Podjęcie uchwały w sprawie pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych nie pochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.*

14. *Podjęcie uchwały w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości stawki tej opłaty oraz zwolnienia w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących wszystkie bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym.*
15. *Podjęcie uchwały w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości.*
16. *Podjęcie uchwały w sprawie obniżenia średniej ceny skupu żyta przyjmowanej jako podstawa ustalenia podatku rolnego na 2022 rok.*
17. *Podjęcie uchwały w sprawie ustalenia wysokości stawek podatku od środków transportowych.*
18. *Podjęcie uchwały w sprawie zmiany Uchwały Budżetowej Gminy Kowala na rok 2021.*
19. *Podjęcie uchwały w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2021-2024.*
20. *Sprawy różne.*
21. *Zakończenie obrad.*

Przewodniczący Dariusz Chruślak poddał pod głosowanie porządek obrad. Rada Gminy głosowała: 14 - głosów za, 0 – głosów przeciw, 0 – głosów wstrzymujących, przy 1 Radnym nieobecnym (Radny Tomasz Odzimek).

Ad.3. Przyjęcie protokołu z XXXV Sesji Rady Gminy Kowala z dnia 27 września 2021 roku.

Przewodniczący Dariusz Chruślak poddał pod głosowanie przyjęcie protokołu z XXXV Sesji Rady Gminy Kowala z dnia 27 września 2021 roku. Rada Gminy głosowała: 13 głosów za, 0 – głosów przeciw, 1 – głos wstrzymujący, przy 1 Radnym nieobecnym.

Przewodniczący Dariusz Chruślak zaproponował, aby zaproszeni goście mogli zabrać głos w sprawie programu „Polska Cyfrowa”.

Wójt Dariusz Bulski poinformował, że na Sesje Rady Gminy zostali zaproszeni przedstawiciele firmy „FIBEE” – którzy realizują program operacyjny „Polska Cyfrowa” na terenie naszej gminy. Bardzo jest dużo telefonów od mieszkańców dotyczących położenia światłowodów. Pan Wójt oddał głos Panu Piotrowi Mucha.

Pan Piotr Mucha poinformował, że już były organizowane spotkania z sołtysami. Na terenie Gminy Kowala już są rozpoczęte prace dotyczące rozprowadzenia światłowodu. Firma „FIBE” realizuje projekt finansowany przez Ministerstwo Cyfryzacji – zewnątrznie czyli gmina i mieszkańcy nie ponoszą żadnych kosztów związanych z realizacją tego projektu. Wszystko co jest robione na terenie naszej gminy robione jest ze środków „FIBE” oraz środków zewnętrznych. Budowana jest sieć światłowodowa czyli sieć otwarta – jest to sieć, która jest dostępna dla wszystkich operatorów (Firma FIBE jest firmą wykonawczą nie reprezentuje żadnego operatora), którego sami mieszkańcy będą mogli wybrać. Pan Mucha przedstawił prezentację jak sieć światłowodowa będzie wyglądała na terenie naszej gminy. W 90% będzie ona poprowadzona na słupach energetycznych PGE, pozostała część będzie poprowadzona ziemią. Adresy do podłączenia zostały wytypowane przez ministerstwo Cyfryzacji- około 2800 numerów. Na pewno na dzień powstania sieci wszystkich nieruchomości nie uda się podłączyć, ale sieć

przewiduję około 30 % nadmiaru- zawsze będzie można podpiąć dodatkowe nieruchomości. Na realizację zadania został wydłużony termin ze względu na sytuację w kraju, którą mieliśmy przez ostatnie dwa lata. Firma „FIBE” musi się zmieścić w tym terminie, aby nie przepadły środki.

W szkołach podstawowych na terenie Gminy Kowala jest wykonana instalacja w środku i tylko czekamy na doprowadzenie światłowodu.

Pan Piotr Mucha podziękował sołtysom za zaangażowanie się w pomoc w kwestiach pozwoleń od mieszkańców. Często słupy stoją na działkach prywatnych i pracownicy nie mogą bez pozwolenia wejść na teren prywatny.

Projekt został przedłużony do sierpnia przyszłego roku, do tego terminu musi być uruchomiona cała gmina Kowala. Na początku zostaną podłączone miejscowości Parznice, Trablice, Kotarwice, Mazowszany, Romanów. Pozostałe miejscowości zostaną podłączone w kolejnym etapie – koniec sierpnia 2022 roku.

Pan Piotr Mucha poinformował, że informacji o wykonywanej inwestycji można szukać na stronach Ministerstwa Cyfryzacji oraz można kontaktować się z infolinią podaną na rozdanych na sesji ulotkach. Sołtys Kończyc-Kolonia Waldemar Kaczor zapytał na jakiej wysokości jest zawieszony przewód.

Pan Piotr Mucha poinformował, że nie można powiesić niżej przewodu niż 4,5 metra od rzędnej terenu ponieważ są podane takie wymogi w Rozporządzeniu. Ale zazwyczaj kable są wieszane wyżej jeśli oczywiście pozwala na to wysokość słupa.

Przewodniczący Dariusz Chruślak zapytał czy wszystkie szkoły i świetlice będą miały podłączony światłowód.

Pan Piotr Mucha poinformował, że tak wszystkie szkoły będą podpięte pod sieć internetową „TAS” - program „Ogólna Sieć Edukacyjna”. Wszystkie szkoły będą podpięte pod jedną sieć, szkoły różnią się od mieszkańca tym, że do szkół dostarcza internet jeden wskazany operator. Szkoła i gmina nie wybiera operatora jest to ogólnie narzucone przez Ministerstwo.

Sołtys miejscowości Dąbrówka Zabłotnia Agnieszka Gałczyńska-Frąk poinformowała, że wie od innych mieszkańców, że światłowód dotyka dachów budynku.

Pan Piotr Mucha poinformował, że takie rzeczy trzeba zgłaszać, na pewno to będzie poprawione.

Radny Jan Słomka poinformował, że w tamtym roku były zbierane podpisy, a jak się okazało część Kowali nie zostanie uwzględniona.

Pan Piotr Mucha poinformował, że tak jak było wcześniej wspomniane był wyznaczony zakres prac i które obowiązkowo adresy są do podłączenia. Na terenie gminy jest budowana sieć w taki sposób, aby móc do niej podłączyć nowe budynki bez konieczności rozciągania nowych kabli. Po zakończeniu obecnych prac, będzie warto wnioskować o rozbudowę sieci istniejącej do inwestora.

Przewodniczący Dariusz Chruślak zapytał, czy rozbudowa sieci będzie bezpłatna czy gmina będzie musiała ponosić z tego tytułu koszty.

Pan Piotr Mucha poinformował, że nie chciałby się wypowiadać na ten temat, ponieważ o to należy zapytać inwestora. Ale jeśli jest zainteresowanie mieszkańców, to zazwyczaj rozbudowa sieci jest bezpłatna.

Wiceprzewodnicząca Jolanta Suligowska zapytała czy na terenie gminy już działa światłowód, a jeśli nie to kiedy zacznie działać.

Pan Piotr Mucha poinformował, że na dzień dzisiejszy raczej nie. W niektórych miejscowościach sygnał będzie podłączony z sąsiednich gmin, ale głównym miejscem zasilającym gminę Kowala jest miejscowość Parznice- tam będzie usadowiona główna szafa światłowodu. Na pewno do przyszłego roku nie będzie światłowód działał.

Radny Jan Malmon zapytał czy można podpisywać z operatorami umowy o przyłącze do domu.

Pan Piotr Mucha poinformował, że nie ponieważ jeszcze nie działa światłowód na terenie Gminy Kowala. Na pewno jeśli operatorzy dostaną informacje, że sieć już jest ukończona to miesiąc wcześniej operatorzy będą mieszkańcom proponowali swoje oferty. O tyle jest dobrze, że całe prace są wykonywane odcinkami. Zanim zostaną ukończone prace w całości to już inne miejscowości będą mogły korzystać ze światłowodu.

Sołtys Młodocina Mniejszego Anna Mucha poinformowała, że Młodocin- Kąty jest objęty w całości, a niestety Młodocin Mniejszy nie.

Pan Piotr Mucha poinformował, że trzeba to sprawdzić na mapach. Sieć jest budowana nadmiarowo więc później jeśli będą mieszkańcy zainteresowani to jak najbardziej będą mogli się podłączyć.

Wójt Dariusz Bulski serdecznie podziękował przedstawicielom firmy „FIBE”, za dokładne przedstawienie Radnym, Sołtysom i mieszkańcom spraw dotyczących światłowodu na terenie Gminy Kowala. Na pewno z przedstawicielami firmy można się kontaktować telefonicznie i mailowo. Wszystkie kontakty są podane w ulotce oraz na stronie urzędu.

Przewodniczący Dariusz Chruślak zapytał czy można dane kontaktowe umieścić na stronie Urzędu Gminy.

Pan Piotr Mucha poinformował, że na Sesji była rozdana ulotka na której znajdują się numery telefoniczne oraz adresy mailowe. Wszystkie zgłoszone sprawy są na bieżąco przekazywane do wykonawcy.

Przewodniczący Dariusz Chruślak poinformował, że chciałaby zabrać głos mieszkanka Młodocina Mniejszego w sprawie rozpatrywanej skargi na dzisiejszej sesji (p. 11).

Mieszkanka Młodocina Mniejszego poinformowała, że w skardze chodzi o urzędników Gminy Kowala – tą skargą powinien się zająć Pan Wójt, a nie Rada Gminy. Pani B. uważa, że wnioski są składa do urzędu w innej sprawie niż są wydawane decyzje. Na dowód tego Pani zabrał dokumenty, które może przedstawić Radzie.

Przewodniczący Dariusz Chruślak poinformował, że pismo wpłynęło do Rady Gminy, ponieważ jest skarga na Wójta Gminy Kowala.

Mieszkancka Młodocina poinformował, że skarga jest złożona nie na Wójta tylko na urzędników gminy (dokładnie chodzi o pracowników Referatu Budownictwa).

Przewodniczący Dariusz Chruślak poinformował, że tą skargą zajmowała się Komisja Skarg, która zabierze w tej sprawie głos.

Wójt Dariusz Bulski odczytał skargę Pani B., która została złożona do Wojewody. Wojewoda tą skargę przesał według właściwości do Urzędu Gminy Kowala, a skargą zajmowała się Komisja Skarg i Wniosków. Pani Skarżąca składając tą skargę nie podparła żadnymi dowodami, oczywiście Pani B ma prawo pisać skargi do wszystkich instytucji tylko, że z tej skargi niestety nic nie wynika. Pan Wójt uprzedził Panią B., że jeśli tak będzie pomawiała urzędników, którzy czują się niewinni, to mogą wytoczyć Pani B. proces i z tego tytułu problemy. Sprawy są znane urzędowi, ponieważ toczą się one od bardzo wielu lat i Pan Wójt uważa, że ze strony urzędu nie mamy sobie nic do zarzucenia. Nie można wymieniać pracowników z imienia i nazwiska i ich pomawiać. Jak usłyszeliśmy w odczytanej skardze, poruszyła Pani cztery urzędy, ale żadnych konkretów. Powinno się napisać w jakiej sprawie jest ta skarga, jakie posiada się dokumenty, a tak to każdego można oczernić. Jeśli Pani B. posiada konkretne dokumenty, to może złożyć wniosek do Sądu i udowodnić, że ma rację.

Mieszkancka Młodocina Mniejszego poinformowała, że ma przy sobie dokumentację i może ją przedstawić Radzie. Na wszystko o czym mówi ma dowody w postaci dokumentacji.

Przewodniczący Dariusz Chruślak poinformował, że Pani B. może przedstawić dowody Radzie, ale na pewno Rada w dniu dzisiejszym tego nie rozpatrzy.

Wójt Dariusz Bulski poinformował, że jeśli Pani B. uważa, że ma rację to powinna złożyć te wszystkie dokumenty do prokuratury. Jeśli będzie skarga zasadna to sprawa zostanie na pewno wyjaśniona.

Przewodnicząca Komisji Skarg i Wniosków przypomniała, że na tą skargę mamy oddzielny punkt. Przewodnicząca zapytała czy teraz rozpatrujemy tą skargę czy w punkcie 11?

Przewodniczący Dariusz Chruślak poprosił, aby Pani B. zajęła swoje miejsce. Przewodniczący poinformował, że skarga będzie dalej rozpatrywana w punkcie 11, o czym poinformował Panią B.

Ad. 4. Informacja Wójta z pracy i realizacji uchwał od poprzedniej sesji.

Wójt Dariusz Bulski poinformował, że:

28 września odbyła się Rada Społeczna Sp. ZOZ-u w Kowali-Stępocinie.

2 października w OSP Ruda Mała odbyło się sprawozdanie z działalności Zarządu, zostały wybrane nowe władze.

3 października odbyło się zebranie w OSP Bardzice. Zostało przedstawione sprawozdanie z działalności Zarządu, zostały wybrane nowe władze.

12 października z okazji Edukacji Narodowej w Urzędzie Gminy Kowala-Stępocina odbyło się uroczyste spotkanie z nauczycielami oraz Dyrektorami poszczególnych szkół.

13 października odbyło się posiedzenie Komisji Sejmowej w sprawie projektowania drogi ekspresowej S-12. Posiedzenie to odbyło się zdalnie.

13 października w PSP w Młodocinie Mniejszym odbyło się oficjalne otwarcie nowej sali gimnastycznej. Na otwarciu byli obecni przedstawiciele Władz Gminy, Radni, mieszkańcy był również zaproszony Wicemarszałek Województwa Mazowieckiego Rafał Rajkowski oraz Radny Powiatowy Tadeusz Osiński.

18 października odbyła się Komisja Skarg i Wniosków.

Zakończyła się przebudowa parkingu przy Kościele w Kowali-Stępocina.

4 listopada odbyła się akcja w PSP w Parznicach - „Jesteś widoczny jesteś bezpieczny” urzędu Marszałkowskiego i WORD-u w Radomiu.

4 listopada w miejscowości Kowala-Stępocina odbyło się symbolicznie wbicie łopaty pod budowę remizy strażackiej. Na spotkaniu był obecny Wicemarszałek Rafał Rajkowski, Radni, pani Sekretarz. Już rozpoczęły się prace, na w tym roku zostaną wybudowane fundamenty.

5 listopada w Urzędzie Miejskim w Radomiu została podpisana umowa na budowę odcinka drogi między miastem Radomiem, gminą Wolanów i gminą Kowala oraz Starostwem Powiatowym.

11 listopada to 103 rocznica Odzyskania Niepodległości – tegoroczne obchody Święta Niepodległości na terenie Gminy Kowala podobnie jak w ubiegłym roku miały charakter symboliczny ze względu na trwającą pandemię. Odbyła się Msza Święta oraz zostały złożone wieńce i znicze przy wszystkich pomnikach na terenie Gminy Kowala.

15 listopada odbyła się Komisja Statutowa.

15 listopada odbyła się Komisja Rolnictwa.

15 listopada odbyła się Komisja Budżetowa.

16 listopada odbyło się uroczyste przekazanie sprzętu dla OSP w Kowali-Stępocinie oraz dla OSP Kosów. Wartość przekazanego sprzętu wyniosła ponad 56 tys zł.

Gmina Kowala otrzymała dotację w wysokości ponad 20 tys zł na siłownię plenerową w miejscowości Rożki- jest to inwestycja dzięki wsparciu „wzmocnij swoje otoczenie”. Inicjatywa realizowana jest ze środków Polskiej Sieci Energetycznej.

W miesiącu październiku Gmina Kowala realizuje zadania w ramach Mazowieckiego Instrumentu Wsparcia Ochrony Powietrza i Mikroklimatu Mazowsze 21. Polegającego na pomiarze składu dymu z komina za pomocą drona wraz z obsługą i odczytem składu dymu w czasie rzeczywistym. W teren ruszył ekopatrol miał on na celu zbadanie zanieczyszczenia powietrza i sprawdzenie czym palimy w naszych piecach- badanie było prowadzone od godz. 6:00 do 22:00.

Gmina Kowala w partnerstwie z Samorządem Województwa Mazowieckiego realizuje projekt Mazowiecki program przygotowania szkół nauczycieli i uczniów do nauczania zdalnego w ramach projektu szkoła w Kowali- Stępocina otrzymała pakiet sprzętu w postaci zestawów komputerowych, laptopów, drukarek urządzeń wielofunkcyjnych, projektora, monitora interaktywnego.

W ramach programu rządowego Fundusz Polski Ład inwestycji strategicznych Gmina Kowala złożyła trzy wnioski – budowa kanalizacji w miejscowości Trablice – pierwszy wniosek opiewał na około 12 milionów zł, drugi wniosek był złożony na budowę drogi gminnej w miejscowości Kosów, trzeci wniosek był złożony na budowę szatni oraz dwóch sal lekcyjnych.

Gmina Kowala otrzymała dofinansowanie z programu Fundusz Polski Ład na drugie i trzecie zadanie w wysokości około 3 milionów złotych. Niestety z tego programu nie otrzymaliśmy dofinansowania na budowę kanalizacji.

5 listopada Pan Premier Mateusz Morawiecki poinformował o przekazaniu dodatkowych środków w łącznej wysokości ponad 4 miliardy złotych dla 1714 gmin na realizację projektów inwestycyjnych wodno-kanalizacyjnych. Gmina Kowala ma jeszcze w tym roku otrzymać ponad 5 186 000,00 zł na roboty kanalizacyjne, które będą realizowane w okresie 2021/2024. Będzie jeszcze jeden nabór z Polskiego Ładu i na pewno Gmina Kowala złoży wniosek o dofinansowanie, jeśli się nie uda to Gmina będzie próbowała uzyskać dofinansowanie z Urzędu Marszałkowskiego. Na tą chwilę ponad 5 milionów złotych nie wystarczy na realizację planowanego zadania.

Na innej Sesji, Pan Starosta Waldemar Trelka deklarował, że na skrzyżowaniu w Kowali powstanie rondo. Po wprowadzeniu na chwilę obecną dodatkowego oznakowania na skrzyżowaniu ilość wypadków zmalała, ale niestety są one nadal. Z tego powodu Starostwo Powiatowe złożyło wniosek o dofinansowanie na przebudowę i oznakowanie tego skrzyżowania. W tej chwili toczą się rozmowy z Powiatowym Zarządem Dróg, Starostwem, przedstawicielami naszej Gminy ponieważ przedstawiona zostało dopiero koncepcja. Urząd ma pewne zastrzeżenia pod kątem przebudowy tego skrzyżowania, na pewno będą musiały być przeniesione pomniki na skwerku, również chodzi o drogę w stronę przedszkola, która musi zostać. Ta przebudowa z punktu widzenia gminy jest bardzo ważna ponieważ taką inwestycję realizują się na lata.

Zbliża się zakończenie budowy oświetlenia przy przejściu dla pieszych Kosów/Augustów oraz w Kończyce-Kolonii.

Kończy się również budowa PSZOK-a w Kosowie oraz termomodernizacja PSP w Młodocinie Mniejszym. W trakcie są inwestycje wodociągowe w Kowali-Kolonii oraz Kotarwicach. Również w trakcie są prace związane z utwardzeniem dróg w Kosowie, Kowali-Kolonii oraz na Józefowie.

21 listopada przypada Dzień Pracownika Socjalnego- z tej okazji Pan Wójt złożył wszystkim pracownikom GOPS Kowala-Stępocina serdeczne życzenia.

Pan Wójt poinformował, że nasza gmina wykupiła dostęp do aplikacji – „kiedy śmieci” od 18 listopada ta aplikacja już działa.

Ad.5. Informacja Przewodniczącego Rady o pismach i wnioskach skierowanych do Rady Gminy, trybie ich załatwiania oraz sprawozdanie z działalności między sesjami.

Przewodniczący Dariusz Chruślak poinformował, że wraz z Wójtem uczestniczył w zebraniach OSP Bardzice oraz Ruda Mała.

13 października w PSP w Młodocinie Mniejszym odbyło się oficjalne otwarcie nowej sali gimnastycznej.

11 listopada odbyło się symboliczne złożenie wieńcy pod pomnikami na terenie Gminy Kowala.

15 listopada odbyła się Komisja Budżetowa w której Przewodniczący brał udział.

Przewodniczący Dariusz Chruślak poinformował, że do biura Rady wpłynęło 16 pism.

1. Pismo Wójta Gminy Kowala dotyczy wydania Zarządzenia nr 63.2021 w sprawie norm zużycia paliw płynnych dla pożarniczych pojazdów samochodowych i sprzętu silnikowego na wyposażeniu w jednostkach Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Kowala oraz zasad ich rozliczania.
2. Pismo Radnej Barbary Kołodziejczyk o zabezpieczenie środków w budżecie gminy na 2022 rok.
3. Pismo w sprawie podjęcia uchwały o edukacji seksualnej.
4. Pismo mieszkanki miejscowości Rożki w sprawie zabezpieczenia środków w budżecie gminy na 2022 rok – wykonanie nawierzchni asfaltowej na drodze 350612W Rożki.
5. Stanowisko Rady Miejskiej w Płońsku w sprawie utrzymującego się aresztu dla Angeliki Borys i Andrzeja Poczobuta.
6. Pismo mieszkanki miejscowości Bukowiec w sprawie zabezpieczenia środków w budżecie gminy na 2022 rok – utwardzenie drogi.

Przewodniczący Dariusz Chruślak zapytał Przewodniczącego Komisji Budżetowej Dariusza Parszewskiego czy wnioski o zabezpieczenie środków na remonty dróg zostały rozpatrzone pozytywnie przez Komisję Budżetową.

Przewodniczący Dariusz Parszewski poinformował, że na Komisji Budżetowej były rozpatrywane wszystkie złożone pisma. W dużej mierze większość tych pism jest rozpatrywana pozytywnie, często problem jest z własnością gruntów, aby móc wykonać nawierzchnie asfaltową, czy wykonać projekt.

Wójt Dariusz Bulski poinformował, że wszystkie pisma są pozytywnie rozpatrzone, jeden warunek jest taki, że muszą być środki na ten cel.

7. Doręczenie prawomocnego orzeczenia i zwrot akt – WSA w Warszawie Wydział VIII Zamiejscowy w Radomiu – dotyczy Uchwały Nr XXIV.175.2020 w przedmiocie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kowala.
8. Interpelacja Radnego Jana Malmona w sprawie remontu drogi gminnej w miejscowości Kotarwice. – została odczytana odpowiedź Wójta Gminy Kowala Dariusza Bulskiego na Interpelację.
9. Pismo Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie w sprawie wskazania naruszeń prawa w uchwale Nr XXXV.276.2021 Rady Gminy Kowala z dnia 27.09.2021 r.
10. Pismo Wojewody Mazowieckiego w sprawie analizy oświadczeń majątkowych złożonych za 2020 rok – Wójt Gminy Kowala oraz Przewodniczącego Rady Gminy Kowala.
11. Pismo Naczelnika II Urzędu Skarbowego w Radomiu w sprawie analizy oświadczenia majątkowego Dariusza Chruślaka – stwierdzono nieprawidłowości. Przewodniczący poinformował, że złożył stosowne wyjaśnienia, które zostały przesłane do Urzędu Skarbowego.

12. Pismo Naczelnika II Urzędu Skarbowego w sprawie analizy oświadczeń majątkowych Radnych Gminy Kowala – stwierdzono nieprawidłowości. Wyjaśnienia zostały złożone przez Radnych, które zostały przesłane do Urzędu Skarbowego.
13. Pismo Starosty Radomskiego Waldemara Trelki w sprawie wsparcia przez Gminę Kowala Hospicjum Królowej Apostołów w Radomiu.
14. Pismo mieszkańców miejscowości Kowala-Kolonia – prośba o przedłużenie instalacji wodociągowej.
15. Pismo mieszkańców miejscowości Trablice w sprawie zabezpieczenia środków w budżecie gminy na 2022 rok – utwardzenie drogi w miejscowości Trablice.
16. Pismo mieszkańców Dąbrówka Zabłotnia w sprawie podjęcia uchwały dotyczącej regulacji dwóch działek o nr 285 oraz 116 położonych w Dąbrówce Zabłotniej.

Przewodniczący Dariusz Chruślak zarządził przerwę

Ad.6. Informacja o złożonych oświadczeniach majątkowych radnych oraz pracowników urzędu i kierowników jednostek organizacyjnych.

Sekretarz Gminy Kowala Alina Szczęśniak poinformowała, że zgodnie z art. 24h ust. 12 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2021 r., poz. 1372 ze zm.) oświadczenia majątkowe za rok 2020 od Dyrektorów szkół, Kierowników jednostek organizacyjnych, pracowników Urzędu Gminy tj. ogółem 15 osób - zostały złożone w terminie do Wójta Gminy i przesłane do odpowiednich Urzędów Skarbowych.

W kilku oświadczeniach majątkowych złożonych przez osoby zobligowane ustawowo, stwierdzono nieprawidłowości, na które zostały złożone stosowne wyjaśnienia, które odesłano do właściwych Urzędów Skarbowych. Oświadczenie majątkowe Wójta zgodnie z ustawą zostało przesłane wojewodzie.

Przewodniczący Dariusz Chruślak poinformował, że zgodnie z art. 24h ust. 12 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2021 r., poz. 1372 ze zm.) podmiot dokonujący analizy oświadczeń majątkowych przedstawia Radzie Gminy informację dotyczącą analizy oświadczeń majątkowych. Wszyscy Radni Gminy Kowala złożyli oświadczenia majątkowe w terminie, które następnie zostały przesłane do odpowiedniego Urzędu Skarbowego.

W kilku oświadczeniach majątkowych złożonych przez Radnych Gminy Kowala stwierdzono nieprawidłowości. Na które zostały złożone stosowne wyjaśnienia, które odesłano do właściwego Urzędu Skarbowego. Oświadczenie majątkowe Przewodniczącego Rady Gminy zgodnie z ustawą zostało przesłane wojewodzie.

Ad.7. Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok.

Kierownik GOPS Anna Zaleszczyk poinformowała, że realizacja zadań z zakresu zdrowia nakłada na samorząd obowiązek prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii. Zadania te min. skupiają się na:

- zwiększaniu dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od alkoholu, narkotyków.
- udzielaniu rodzinom pomocy psychologicznej.
- prowadzeniu profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.

Profilaktyka to proces wspomaganie człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowe życie, a także ograniczenie i likwidowanie czynników, które blokują prawidłowy rozwój i zaburzają zdrowy styl życia. Aby móc zobrazować skalę problemu związanego z problemem uzależnienia na terenie gminy Kowala przeprowadzono Diagnozę Lokalnych Zagrożeń Społecznych. Celem przeprowadzonych badań było zdiagnozowanie skali lokalnych zagrożeń społecznych na terenie gminy Kowala w badaniu wśród osób dorosłych uwzględnione zostały takie obszary takie jak: problem alkoholowy, problem nikotynowy, problem narkotykowy, problem przemocy, uzależnienie od gier hazardowych. Wyniki badań wskazują , że w opinii badanych mieszkańców z terenu gminy Kowala najbardziej zauważalnym problemem w ich środowisku lokalnym jest alkoholizm. Wobec powyższego zasadne jest podejmowanie działań w celu eliminowania oficjalnych zagrożeń poprzez dalsze kontrole punktów sprzedaży alkoholu, prowadzenie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych z asertywnych technik odmowy sprzedaży napojów alkoholowych osobom nieletnim i nietrzeźwym. Zwiększenie poziomu egzekwowania prawa w zakresie spożywania alkoholu w miejscach publicznych, wdrożenie programów pomocowych dla osób zagrożonych uzależnieniem, rozpowszechnianie informacji o instytucjach lokalnych udzielających pomocy osobom uzależnionym. Podejmowanie działań edukacyjnych w zakresie profilaktyki wśród uczniów szkół podstawowych. Promowanie wydarzeń kulturalnych i społecznych o charakterze alkoholowym. Ułatwienie dostępności programów edukacyjnych dla osób dorosłych. Partnerami i realizatorami programu będą Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Posterunek Policji, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Kowali-Stępocinie, placówki oświatowe z terenu Gminy, radni Gminy Kowala i Sołtysi.

Kierownik GOPS Kowala-Stępocina odczytał również Zadania do zrealizowania na 2020 rok.

Przewodniczący Dariusz Chruślak złożył życzenia z okazji Dnia Pracownika Samorządowego.

Przewodniczący Dariusz Chruślak poddał pod głosowanie uchwałę w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok. Rada Gminy głosowała: 13 głosów za, 0 – głosów przeciw, 0 – głosów wstrzymujących, przy 2 Radnych nieobecnych. **Uchwała Nr XXXVI.280.2021**

Ad.8. Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Programu współpracy Gminy Kowala z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2022.

Wójt Dariusz Bulski poinformował, że Program współpracy Gminy Kowala z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego został przygotowany na kolejny 2022 rok. W listopadzie jest przyjmowany program do współpracy ze stowarzyszeniami, który określa główne cele i zasady współpracy, zakres przedmiotowy. Kwota jaka jest przeznaczona na realizację zadań na dzień dzisiejszy wynosi 190 000 zł, ale może się ona jeszcze zmienić. W 2020 roku ze względu na pandemię zostały zmniejszone środki na organizacje pozarządowe.

Przewodniczący Dariusz Chruślak poddał pod głosowanie uchwałę w sprawie przyjęcia Programu współpracy Gminy Kowala z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2022. Rada Gminy głosowała: 13 głosów za, 0 – głosów przeciw, 0 – głosów wstrzymujących, przy 2 Radnych nieobecnych (Radny Tomasz Odzimek, Radny Marcin Jakubiak). **Uchwała Nr XXXVI.281.2021**

Ad.9. Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zbycie w drodze przetargu nieruchomości gruntowej niezabudowanej stanowiącej własność Gminy Kowala, położonej w obrębie Kosów Większy, gm. Kowala.

Wójt Dariusz Bulski poinformował, że do projektu uchwały jest załączona mapka na której przedstawiono dziewięć działek w Kosowie, które są przeznaczone pod budownictwo jednorodzinne. Jest to kolejny rząd, który gmina planuje sprzedać w przyszłym roku.

Przewodniczący Dariusz Chruślak poddał pod głosowanie uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na zbycie w drodze przetargu nieruchomości gruntowej niezabudowanej stanowiącej własność Gminy Kowala, położonej w obrębie Kosów Większy, gm. Kowala. Rada Gminy głosowała: 13 głosów za, 0 – głosów przeciw, 0 – głosów wstrzymujących, przy 2 Radnych nieobecnych. **Uchwała Nr XXXVI.282.2021**

Ad.10. Podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przesyłu na nieruchomości oznaczonej w ewidencji gruntów jako działka nr 1080/54 położona w miejscowości Kosów, obręb Kosów Większy, gm. Kowala na rzecz Polskiej Spółki Gazownictwa sp. z o.o.

Wójt Dariusz Bulski poinformował, że projekt uchwały przewiduje ustanowienie służebności przesyłu do budowy sieci gazowej o długości 355 metrów oraz pasie szerokości 3 metry w miejscowości Kosów.

Dokładnie chodzi o zasilenie gazem domów jednorodzinnych przez działki gminne – bardziej szczegółowo jest to przedstawione na załączonym planie do uchwały.

Przewodniczący Dariusz Chruślak poddał pod głosowanie uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przesyłu na nieruchomości oznaczonej w ewidencji gruntów jako działka nr 1080/54 położona w miejscowości Kosów, obręb Kosów Większy, gm. Kowala na rzecz Polskiej Spółki Gazownictwa sp. z o.o. Rada Gminy głosowała: 13 głosów za, 0 – głosów przeciw, 0 – głosów wstrzymujących, przy 2 Radnych nieobecnych. **Uchwała Nr XXXVI.283.2021.**

Ad.11. Podjęcie uchwały w sprawie Skargi Pani B. B. na działalność Wójta Gminy Kowala.

Wójt Dariusz Bulski poinformował, że na początku Sesji odniósł się w tej sprawie, Rada Gminy powinna bardzo uważnie się zapoznać z uzasadnieniem do uchwały. Czasami tak jest, że jeśli mieszkańcy są niezadowoleni z załatwienia sprawy w urzędzie to piszą skargi na pracowników, bądź Wójta. Na dzień dzisiejszy żaden z pracowników nie ma sprawy karnej, zawsze urząd stara się rozwiązywać problemy mieszkańców zgodnie z obowiązującym prawem.

Przewodnicząca Komisji Skarg i Wniosków Barbara Kołodziejczyk poinformowała, że do Komisji Skarg i Wniosków wpłynęło pismo z Mazowieckiego Urzędu w Warszawie o przeanalizowanie sprawy skarżącej. W piśmie jak już wcześniej było odczytane wskazane również zostały inne urzędy. Komisja na posiedzeniu przeanalizowała całą sytuację z pomocą pracowników Referatu Budownictwa oraz Pana Wójta. Pracownicy dość wnikliwie odpisywali na wszystkie postępowania, które się toczyły przez wszystkie lata i w żadnym przypadku nie zostało naruszone prawo. Wszystkie dokumenty, które pozyskiwał urząd gminy były pozyskiwane z działu geodezji. Komisja jednogłośnie uznała, że skarga, która została złożona jest bezzasadna ponieważ wszystkie dokumenty są zgodne z prawem. Przewodnicząca poprosiła Radę Gminy o uznanie skargi za bezzasadną i prosi o przegłosowanie uchwały.

Radny Paweł Lis zapytał czy Komisja Skarg i Wniosków, wzywa do złożenia wyjaśnień osoby wnoszącej sprawę, aby zajęli swoje stanowisko, czy sprawa jest rozpatrywana tylko na podstawie złożonego pisma.

Przewodnicząca Komisji Skarg i Wniosków Barbara Kołodziejczyk poinformowała, że na dzień dzisiejszy osoby nie są wzywane do złożenia wyjaśnień. Sprawy są wyjaśniane na podstawie złożonych dokumentów przez osobę skarżącą, złożone wyjaśnienia przez pracowników oraz Pana Wójta. Jeśli skarżąca jest w posiadaniu jakichkolwiek dokumentów, które potwierdza, że dany pracownik nie dopełnił swoich obowiązków to powinna je dołączyć do skargi.

Wójt Dariusz Bulski uważa, że jeśli się wysyła do instytucji jakiegokolwiek skargi to powinno się całą sprawę obszernie wyjaśnić i dołączyć na dowód tego dokumenty potwierdzające stan faktyczny. Ale jak wiem Rada Gminy nie ma kompetencji do prowadzenia dochodzenia tylko organy śledcze.

Przewodnicząca Komisji Skarg i Wniosków Barbara Kołodziejczyk poinformowała, że Komisja bazowała na dokumentach prowadzonych przez Referat Budownictwa. Dokumentacja była wnikliwie przedstawiona od 2015 roku, podobnie uzasadnienie do uchwały było razem z Panią mecenas konsultowane.

Przewodniczący Dariusz Chruślak uważa, że sprawa została rozpatrzona rzetelnie przez Komisje Skarg i Wniosków. Jeśli Pani B.B. uważa inaczej to powinna złożyć skargę do sądu.

Przewodniczący Dariusz Chruślak poddał pod głosowanie uchwałę w sprawie Skargi Pani B. B. na działalność Wójta Gminy Kowala. Rada Gminy głosowała: 9 głosów za, 0– głosów przeciw, 4 – głosy wstrzymujące, przy 2 Radnych nieobecnych. **Uchwała Nr XXXVI.284.2021**

Ad.12. Podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Kowala.

Radna Jolanta Suligowska poinformowała, że Komisja Statutowa jest Komisja doraźną, w skład Komisji wchodzi Radni: Jolanta Suligowska-Przewodnicząca, Jan Fryszkowski, Agata Kicior, Krystyna Grzyb – członkowie Komisji. Komisja obradowała na dwóch posiedzeniach. Celem było wprowadzenie zmian do statutu. Członkowie Komisji wprowadzili zmiany dotyczące dopisania do nazwy miejscowości Kowala -Stępocina. Statut został ujednolicony co oznacza, że zostały wprowadzone zapisy zgodnie z uchwałą LII.327.2018 roku. Radna Agata Kicior przy pracach nad Statutem zwróciła uwagę na pisownię dotycząca stosowania wielkich i małych liter. Członkowie Komisji przeanalizowali zapisy i sformułowali wniosek, aby ujednolicić pisownię dotycząca stosowania wielkiej i małej litery zgodnie z § 2 Statutu Gminy Kowla, natomiast w pozostałych zapisach stosować litery małe. Przewodnicząca odczytała zmiany w prowadzone w Statucie - § 2. Komisja jednogłośnie zatwierdziła wniosek oraz projekt Statutu wraz z wnioskiem.

Przewodniczący Dariusz Chruślak zapytał w jakim punkcie były wprowadzone zmiany w Statucie.

Radna Jolanta Suligowska poinformowała, że zmiany dotyczyły tylko nazwy miejscowości.

Przewodniczący Dariusz Chruślak poddał pod głosowanie uchwałę w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Kowala. Rada Gminy głosowała: 13 głosów za, 0– głosów przeciw, 0 – głosów wstrzymujących, przy 2 Radnych nieobecnych. **Uchwała Nr XXXVI.285.2021**

Radna Jolanta Suligowska serdecznie podziękowała za udział i cenne uwagi członkom Komisji, Pani Sekretarz oraz Panią z obsługi Rady Gminy.

Ad.13. Podjęcie uchwały w sprawie pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych niepochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Wójt Dariusz Bulski poinformował, że zmieniły się przepisy odnośnie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, przez co są zalecenia dla wszystkich gmin od Regionalnej Izby Obrachunkowej dotyczącej podjęcia wyżej wymienionej uchwały. Jeśli opłaty mieszkańców nie wystarczają na pokrycie

bieżących kosztów za gospodarowanie odpadami, a różnica jest pokrywana z budżetu gminy. W uzasadnieniu do uchwały jest podana kwota 838 000,00 zł która obejmuje koszty odbioru, transportu i zagospodarowania odpadów- 606 000,00 zł oraz koszty wkładu własnego budowy Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych- 232 000,00 zł. Jak wiemy system powinien sam się finansować, ale niestety tak nie jest, a żeby móc dokładać z budżetu do odbioru odpadów komunalnych musi być przyjęta dana uchwała.

Radna Agata Kicior zauważyła, że w uzasadnieniu mamy wpisaną kwotę 606 000,00 zł, która ma pokryć koszty odbioru, transportu i zagospodarowania odpadów – Radna poprosiła Pana Wójta czy może wyjaśnić z jakiego powodu jest to tak duża kwota. Na koniec grudnia 2020 roku stan należności wymagalnych za opłaty za usuwanie odpadów komunalnych wynosiła 240 000,00 zł, a teraz mamy ponad 606 000,00 zł – drastycznie wzrósł niedobór opłat. Mimo, że została stawka podniesiona niedawna i wszystko nam się miało zbilansować.

Wójt Dariusz Buski zapytał się Radnej czy dostała sprawozdanie z rozliczenia całego 2020 roku? Czy dokładnie Radna przeanalizowała to sprawozdanie? i czy zwróciła uwagę jaka w 2020 roku została dołożona kwota na zagospodarowanie odpadów komunalnych.

Radna Agata Kicior poinformowała, że niestety nie pamięta.

Wójt Dariusz Bulski poinformował, że w 2020 roku gmina do funkcjonowania całego systemu (bez PSZOK-u, bez wynagrodzenia pracownika) dołożyła ponad 514 000,00 zł z budżetu gminy. Jak Radni pamiętają rok temu Pan Wójt informował, że jeśli przyjmimy stawkę mniejszą niż 19 zł to i tak będziemy musieli dokładać do tego systemu. Wiadomo, że trudno jest przewidzieć ile będziemy mieli odpadów, ale zawsze mamy statystyki z lat ubiegłych. Obecne stawki nie pokrywają wydatków związanych z systemem zagospodarowania odpadów komunalnych. Na chwile obecną za odpady segregowane po stawce 16 zł płacy około 60 % mieszkańców, jest to zdecydowanie kwota zaniżona.

Sekretarz Gminy Alina Szczęśniak poinformowała, że w uchwale, która jest obecnie omawiana w podstawie prawnej nie będzie art. 40 ust. 1 i art. 41 ust. 1- ponieważ nie jest to akt prawa miejscowego, a tylko w uchwale prawa miejscowego można zastosować przytoczone artykuły.

Radna Agata Kicior zapytała Pana Wójta, że ta dopłata wynika z dużej ilości odbieranych odpadów ?

Wójt Dariusz Bulski poinformował, że jest zaniżona składka za odpady komunalne od samego początku kiedy był rozstrzygnięty przetarg. Jest na terenie naszej gminy coraz więcej odpadów. W projekcie uchwały jest wszystko szczegółowo opisane. Pod kątem windykacji i upomnień: od stycznia do listopada 2021 roku urząd wystawił 355 upomnień. Do Urzędu Skarbowego zostało wysłanych tytułów wykonawczych 667 szt. Z tytułów wykonawczych odzyskaliśmy ok 180 tys zł. Przyjęto nowych deklaracji ze zmianami ok 700. Liczba osób ujętych w deklaracji wynosi ponad 9 727 osób, oczywiście ilość osób cały czas się zmienia ponieważ mieszkańcy są zameldowani na terenie naszej gminy, ale mieszkają i pracują w innych miejscach. Opłaty za odpady komunalne ponosimy za osoby faktycznie zamieszkałe, a nie zameldowane. Złożonych deklaracji z gospodarstw domowych wynosi ponad 3 229. Liczba osób

wezwana do złożenia nowej deklaracji -255 osób. Wykryto, że 240 osób nie miało złożonej deklaracji. Ponad 2 000 gospodarstw deklaruje kompostowanie odpadów biodegradowalnych. Liczba osób którym udzielono ulgę w wysokości 2 zł (posiadanie kompostownika) – 6 200 osób. Pod kątem systemu odpadowego rocznie jest zbierane (od stycznia do końca października tego roku) 2 242 tony koszty zagospodarowania brutto wynoszą prawie 2 miliony złotych, a składki które w zeszłym roku były uchwalone po prostu nie pokrywają kosztów systemu od samego początku. Na miesiąc jest zbieranych około 224 tony odpadów, w miesiącu listopad/grudzień tych odpadów na pewno będzie więcej. Fv miesięczna jest to około 200 tys zł, ale w niektórych miesiącach są te Fv wyższe. Prognozowana ilość odpadów w 2022 roku jest w wysokości 2 500 ton.

Decyzja co do podwyższenia stawki za odpady komunalne należy do Rady Gminy, tylko należy pamiętać, że odpady komunalne muszą być odbierane od mieszkańców, jeśli gmina zapłaci za odpady to nie będzie środków na inne inwestycje.

Pan Wójt Dariusz Bulski ma prośbę do Radnego Jana Malmona, aby publicznie nie mówił, że Wójt sobie wybrał najdroższą firmę zbierającą odpady komunalne ponieważ jest to nieprawda. Cała procedura przetargowa jest pokazana na stronie BIP i powód odrzucenia oferty tańszej firmy. Zawsze tak jest, że jeśli firma nie spełnia wymogów formalnych to się taką ofertę odrzuca, tym bardziej jeśli jest to przetarg unijny. Pan Wójt uważa, że Radni z Klubu „Wspólny Cel” powinni Radnemu Malmonowi to wszystko jasno wytłumaczyć. Albo, żeby sam się zapoznał z umieszczoną informacją na BIP i dopiero się do tego odniósł.

Przewodniczący Dariusz Chruślak poddał pod głosowanie uchwałę w sprawie pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych niepochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Rada Gminy głosowała: 13 głosów za, 0– głosów przeciw, 0 – głosów wstrzymujących, przy 2 Radnych nieobecnych. **Uchwała Nr XXXVI.286.2021**

Radny Jan Słomka zaznaczył, że głęboka opozycja głosowała za przyjęciem uchwały.

Przewodniczący Dariusz Chruślak poinformował, że wszyscy to widzą kto jak głosował.

Ad.14. Podjęcie uchwały w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości stawki tej opłaty oraz zwolnienia w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących wszystkie bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym.

Wójt Dariusz Bulski poinformował, że już w poprzednim punkcie ten projekt po części był omawiany. Kwota, która była ustalona w poprzednim roku jest zbyt mała, aby pokryć w całości koszty gospodarkę komunalną. Każdy z nas by chciał, aby było taniej niestety co miesiąc wpływają Fv od firmy zbierającej i utylizującej odpady, które trzeba opłacić. Jeśli nie opłacimy Fv na bieżąco, to firmy się wycofają. Z miesiąca na miesiąc jest coraz ciężiej, wydatki na utrzymanie gminy zwiększają się, ale Pan Wójt stara się żeby wszystko funkcjonowało, oczywiście przy pomocy innych współpracowników urzędu.

Pan Wójt Dariusz Bulski zaproponował, w § 2 p.1 wpisać 20 zł (było 18 zł) za odpady zbierane i odbierane selektywnie. W p.2 pozostawić stawkę na tym samym poziomie 40 zł za odpady które nie są zbierane i odbierane w sposób selektywny. W § 3 ustalić stawkę w wysokości 18 zł,(było 16 zł) a zwolnić w części z opłaty mieszkańców którzy posiadają kompostownik.

Przewodniczący Komisji Budżetowej Dariusz Parszewski poinformował, że jak Pan Wójt wcześniej poinformował, do odbioru odpadów komunalnych gmina dołożyła ponad pół miliona złotych w poprzednim roku a w tym już ponad 600 tys zł. Pan Wójt w tamtym roku Radę przekonywał, że powinna być sztywna stawka za odbiór odpadów min 19-20 zł. Niestety jak widzimy koszty wywozu się zwiększają poprzez cały czas zwiększającą się ilość odpadów na terenie naszej gminy. Radny sam przyznał, że w tamtym roku złożył wniosek o zmniejszenie opłaty za odbiór odpadów zbieranych selektywnie przy złożeniu deklaracji korygującej jeśli posiadamy kompostowniki. Członkowie Komisji Budżetowej na spotkaniu podjęli decyzję, że propozycja Pana Wójta jest zgodna z propozycją Komisji Budżetowej. Należy wrócić do stawki 20 zł od osoby m-c – za odpady zbierane w sposób selektywny, 18 zł jeśli posiadają mieszkańcy kompostownik, 40 zł jeśli nie są zbierane odpady w sposób selektywny. Pan Wójt Dariusz Bulski powtórzył jeszcze raz proponowane stawki za odbiór odpadów komunalnych. Podwyżka wchodzi w życie od dnia 1 stycznia 2022 roku. Ale już wcześniej Gmina musi się przygotować na te zmiany. O tych zmianach muszą być poinformowani mieszkańcy gminy.

Radna Agata Kicior zgłosiła wniosek o pozostawienie dotychczasowych stawek za odbiór odpadów komunalnych w sposób selektywny. 18 zł za zbieranie odpadów komunalnych w sposób selektywny, 40 zł za nie zbieranie odpadów w sposób selektywny, 16 zł jeśli mieszkańcy zbierają odpady w sposób selektywny i posiadają kompostownik. Radna podała przykład, że w Radomiu pięcioosobowa rodzina płaci za odpady 37 zł m-c, a u nas taka sama rodzina będzie płaciła 100 zł m-c. Może bardziej kładźmy nacisk na egzekucję od tych osób, którzy się uchylają od opłat.

Wójt Dariusz Bulski poinformował, że można iść w różnym kierunku. W Radomiu Rada Gminy nie wyraziła zgody na podwyżkę opłat za odpady komunalne, dlatego miasto musi teraz dokładać do gospodarki odpadami ok 18 milionów złotych, a wówczas inwestycje są okrojone. Pan Wójt uważa, że jest to nierozsądne pod kątem budżetu, czy finansów gminy. Do urzędu wpływa masę pism na kwotę ok 2,5 miliona złotych pod kątem remontów dróg, wodociągów itp. Jeśli należałoby dołożyć ok 200 tys zł, to na pewno Wójt zastanowiłby się nad tą podwyżką, ale jak widać z roku na rok jest to większa kwota. Niestety wydatki na utrzymanie urzędu poszły w takie kwoty, że Pan Wójt obawia się czy będziemy mieli na jego podstawowe funkcjonowanie.

Radna Barbara Kołodziejczyk poinformowała, że każdy z Radnych składając wnioski jest odpowiedzialny za głosowanie i zgłasza tak jak uważa. Radna przypomniała, że gmina dostała kilka dofinansowań więc Radna Agata Kicior, z czego proponuje dołożyć wkład własny, który musi być. Radna Kołodziejczyk uważa, że Radna Kicior składając wnioski powinna brać pod uwagę finanse całej gminy i te inwestycje, które będą w przyszłym roku realizowane. Do urzędu wpływa masa pism o wykonanie

inwestycji, ale skąd na to wszystko brać, korekta podwyżki za odpady komunalne jest jak najbardziej uzasadniona ponieważ co roku dokładamy coraz wyższą kwotę do tego systemu.

Sołtys miejscowości Romanów Robert Nowak uważa, że każda podwyżka jest nie popularna, jak już wiemy zwiększyła się ilość odpadów na terenie naszej gminy, a dobrze wiemy, że to z opłat mieszkańców powinna być pokrywana opłata za odbiór i utylizację odpadów. Pomimo, że odzyska się opłaty z tytułu egzekucji od mieszkańców to i tak nie będzie to wystarczające. Jak pamiętamy w tamtym roku podwyżka była roku o 100 % z 9 zł na 18 zł, a i tak się ten system nie zbilansował, także teraz nie wiemy czy ta podwyżka będzie wystarczająca.

Sołtys miejscowości Ludwinów Alicja Morton zapytała czy wszyscy obywatele wnoszą opłaty za odpady komunalne i mają złożoną deklarację.

Wójt Dariusz Bulski poinformował, że urząd weryfikuje dosyć skrupulatnie wszystkie osoby, które składają deklaracje i są zameldowani. Przykładowo na posesji może być zameldowanych 5 osób, a faktycznie zamieszkałych może być 2. Wówczas nie płaci się za osoby zameldowane tylko faktycznie zamieszkałe. Jest to bardzo dokładnie weryfikowane przez pracowników urzędu. Pan Wójt uważa, że niektórzy Radni chcieliby zmniejszyć opłaty do kwoty 5 zł od osoby, ale kto weźmie za to odpowiedzialność. Dodatkowo później Ci Radni będą chcieli, aby w ich miejscowościach wyremontować drogę, nowy wodociąg czy oświetlenie. Pan Wójt uważa, że na terenie naszej gminy jest bardzo dobrze, jest realizowanych dużo nowych inwestycji. Zadaniem Rady Gminy jest doradzanie Wójtowi, może nie zawsze Radni z Wójtem się zgadzają, ale na tym polega współpraca.

Radny Dariusz Parszewski poinformował, że wiadomo, że temat odpadów jest to problem ogólnokrajowy. My jako gmina jesteśmy również obligowani jakimiś przepisami, które powinniśmy przestrzegać. Może problem leży po stronie recyklingu, np. plastiku. Gdyby takie odpady były przerabiane to zapewne opłaty za odpady komunalne byłyby mniejsze.

Radna Agata Kicior przypomniała, że w ubiegłym roku zostały podniesione opłaty za odpady komunalne o 100 %, Radni mieli nadzieję, że opłaty które zostały wprowadzone pokryją całość wywozu i utylizacji odpadów komunalnych z naszej gminy. Tymczasem mamy połowę listopada, podwyżka już jest ponad rok, a mamy zaległości o 340 000,00 zł więcej niż na koniec ubiegłego roku. Na koniec ubiegłego roku stan zaległości wymagalnych wynosił 241 442,48 gr. Czy w przeciągu tego roku mieszkańcy zaczęli produkować tak niesamowitą ilość odpadów, że pomimo podwyżki opłat o 100 % nie jesteśmy w stanie pokryć tych kosztów odbioru i utylizacji odpadów. Oczywiście najłatwiej jest podnieść podatki, opłaty, ale Radna proponowała inną pracę znacznie trudniejszą – a mianowicie wyłączenie sił w celu ściągania opłat niepobranych – zaległości które mają na swoich kontach mieszkańcy z racji niepłacenia opłat. Radna wskazała na Radną Barbarę Kołodziejczyk, że tu są te pieniądze, które szukamy, abyśmy nie musieli podwyższać tych opłat o te 2 zł. Za chwilę będzie rozmowa o podatkach, a jak wiemy wszędzie są niesamowite podwyżki, dlatego może szukajmy innych rozwiązań, bo najłatwiej jest dociążyć mieszkańców naszej gminy i to tych którzy płacą. Skoro

poprzednia podwyżka nie pomogła w pokryciu wszystkich kosztów za zagospodarowanie odpadami, może to nie jest droga w tą stronę, tylko należy się bardziej skupić na egzekucji. Radna przypomniała, że nadal podtrzymuje złożony wniosek.

Przewodniczący Dariusz Chruślak poinformował, że Rada będzie głosowała nad wniesionymi wnioskami.

Wójt Dariusz Bulski poinformował, że pamięta sesję z poprzedniego roku, kiedy była podnoszona stawka to padła propozycja 19-20 zł, a przyjęta była niższa. Teraz Radna nie chce podwyżki, więc będzie mogła mówić mieszkańcom Kosowa, że nie chciała podwyżki tylko to jest wina Wójta. Wójt chciałby, aby Radna odsłuchała jeszcze raz Sesję z poprzedniego roku i na tej podstawie wyciągnęła wnioski dlaczego system się nie domyka. Pan Wójt stwierdził, że nie łatwo być Wójtem czy Radnym bo praca nie polega tylko na pozowaniu do zdjęć, czy odbieraniu dyplomów. Wójt może słuchać Radnych, ale wtedy jeśli te Rady idą w dobrym kierunku. Nie może być tak, że część Radnych zagłosuje za podniesieniem stawki, a np. opozycja będzie przeciw. Podobnie jest w Radomiu, stawki nie zostały podniesione ponieważ temu byli przeciwni Radni, gdzie w większość Rady to przedstawiciele PIS-u, a przez to Prezydent płaci za odpady z budżetu miasta.

Radna Jolanta Suligowska chciała zauważyć, że Radna Kicior złożyła wniosek i uważa, że nie powinniśmy obciążać podwyżką naszych mieszkańców, ale tak naprawdę my nie robimy podwyżki tylko wracamy do kwoty która była podana z przetargu. Nie powinniśmy obciążać naszych mieszkańców podwyżkami, bo drożeje prąd, benzyna itd., ale to nie jest niczyja wina, że jest drogo, że są podwyżki. Na terenie naszej gminy mamy realizowane inwestycje, gmina otrzymała dofinansowania – należy pamiętać, że gmina musi później to wszystko utrzymać.

Radny Dariusz Parszewski poinformował, że na niektóre rzeczy Urząd Gminy nie ma wpływu, są pewne regulacje prawne do których musimy się stosować. Przecież Radni nie mają wpływu na cenę paliwa, czy gazu. Radny uważa, że wszystkie koszty wzrastają i niestety nie mamy innego wyjścia, należy podnieść stawkę za odbiór odpadów komunalnych mimo, że tego nikt nie chce.

Radny Jan Malmon przypomniał, że jest podawane, że zwiększa się ilości odpadów komunalnych, ale należy zwrócić uwagę, że zmniejsza się ilość oddawanego popiołu (Radny podał przykład, że tylko przy czterech posesjach był wystawiony popiół).

Wójt Dariusz Bulski poinformował, że wszystko było wyjaśniane na Komisji Rolnictwa, są przepisy gmina na nich bazuje. Nie mamy pewności, że będzie oddawanego mniej popiołu w miejscowościach tam gdzie nie ma jeszcze gazu. Firma wystawia Fv za faktycznie zebrane odpady, nie dzieli na miejscowości.

Radna Jolanta Suligowska zwróciła uwagę na to, że drożeje benzyna, światło itp. Jak wiemy przed nami jest przetarg na dowóz dzieci, opłaty za światło również dotyczą urzędów, i wszystkie podległe budynki gminie jednym słowem jeśli jest podwyżka to ona również będzie dotyczyła naszej gminy.

Radna Barbara Kołodziejczyk poinformowała, że powinniśmy się cieszyć, że nam ubywa popiołu, bo dzięki temu jesteśmy bardziej ekologiczni. Ale bardzo dobrze powiedział Pan Wójt niektóre miejscowości niestety jeszcze nie mają tego gazu. Najcięższe odpady są „bio”, ponieważ one nasiąkają i przez to ważą bardzo dużo.

Przewodniczący Dariusz Chruślak poinformował, że Radni będą głosowali dwa złożone wnioski pierwszy Pana Wójta, a drugi Radnej Agaty Kicior. Przewodniczący uważa, że jaka by tu decyzja nie zapadła to niestety nie jest ona dobra dla Wójta, Radnych oraz naszych mieszkańców. Radni muszą być odpowiedzialni i nie tylko muszą podejmować łatwe decyzje, ale również i te trudne. Zwiększona ilość odpadów może wynikać z tego, że mieszkańcy płacą za odpady więc je wystawiają. Dobrze, że te odpady nie trafiają do lasu, ponieważ i tak my jako gmina musielibyśmy te odpady sprzątnąć. Drugi powód zwiększenia się ilości odpadów może być spowodowana tym, że poprawia się sytuacja finansowa mieszkańców na lepsze. Przewodniczący przytoczył słowa Radnej Suligowskiej, że my nie podnosimy opłaty za odpady tylko dostosowujemy stawkę do przetargu. To, że niektórzy mieszkańcy mają zaległości, to może jest to spowodowane chwilowymi problemami, dajmy mieszkańcom szansę na uregulowanie zaległości (poprzez rozłożenie płatności na raty). Nasz przetarg był na dwa lata, niektóre gminy ogłaszają przetargi co roku, może tak być, że na wiosnę będą podwyżki w większości gmin. Niestety problem gmin polega również na tym, że nie mają swoich firm przetwórczych przez co RADKOM jest monopolistą w naszym regionie i przez to może podnosić ceny za swoje usługi. Z tego co wiadomo w gminie Wierzbica powstała sortownia, która w przyszłości może będzie odbierała odpady od sąsiadujących gmin, przez co może będzie mniejsza cena za utylizację odpadów segregowanych. Przewodniczący uważa, że gminy powinny podejmować uchwały, aby rząd zwrócił uwagę na problem z utylizacją odpadów i dzięki temu mógłby przeznaczyć środki na ten cel.

Przewodniczący Dariusz Chruślak odczytał złożony wniosek przez Wójta Gminy Kowala: w § 2 p.1 wpisać 20 zł (było 18 zł) za odpady zbierane i odbierane selektywnie. W p.2 pozostawić stawkę na tym samym poziomie 40 zł za odpady które nie są zbierane i odbierane w sposób selektywny. W § 3 ustalić stawkę w wysokości 18 zł,(a było 16 zł)a zwolnić w części z opłaty mieszkańców którzy posiadają kompostownik.

Przewodniczący Dariusz Chruślak zapytał kto jest za złożonym wnioskiem przez Wójta Gminy Kowala. Rada Gminy głosowała: 9 głosów za, 4– głosy przeciw, 0 – głosów wstrzymujących, przy 2 Radnych nieobecnych.

Przewodniczący Dariusz Chruślak odczytał złożony wniosek Radnej Agaty Kicior, aby pozostawić dotychczasowe stawki za obiór odpadów- 18 zł za zbieranie odpadów komunalnych w sposób selektywny, 40 zł za nie zbieranie odpadów w sposób selektywny, 16 zł jeśli mieszkańcy zbierają odpady w sposób selektywny i posiadają kompostownik.

Przewodniczący Dariusz Chruślak zapytał kto jest przeciw złożonemu wnioskowi przez Radną Agatę Kicior. Rada Gminy głosowała: 4 głosy za, 9– głosów przeciw, 0 – głosów wstrzymujących, przy 2 Radnych nieobecnych.

Radny Paweł Lis poinformował, że nie komentuje zasadności podejmowania tej uchwały, padło wiele argumentów z jednej jak i z drugiej strony. Na pewno tą podwyżką zostaną dotknięte gospodarstwa wieloosobowe, Radny zawnioskował, aby może do tej uchwały na kolejnej sesji wprowadzić punkt, że rodziny które posiadają Kartę Dużej Rodziny będą miały 10 % zniżki na opłaty za odpady komunalne. Będzie to dla tych rodzin pozostawienie obecnych stawek. Jeśli nie możemy uratować wszystkich mieszkańców przed podwyżkami, to uratujmy przynajmniej rodziny wielodzietne.

Wójt Dariusz Bulski poinformował, że idea bardzo słuszna tylko, że Radny Lis musi sobie zdawać sprawę, że te 10 % ktoś musi pokryć. Oczywiście łatwo jest dawać zniżki 10 czy 20 %, ale w takim razie ustalaną stawkę będzie trzeba podwyższyć ponieważ ktoś musi za to zapłacić. Gmina i tak będzie dokładała w miarę możliwości, ale dając zniżkę komuś ktoś inny musi za to zapłacić.

Radny Paweł Lis poprosił o przygotowanie materiałów ile w naszej gminie jest rodzin, które posiadają Karty Dużej rodziny, wówczas będziemy mogli oszacować jaki to jest koszt dla gminy.

Radny Jan Malmon poinformował, że również ma propozycje, aby zniżkę otrzymały osoby chore, starsze, samotne.

Radny Dariusz Parszewski poinformował, że mimo tego, że ta opłata wzrośnie to ona nie zrekomensuje całkowicie opłat za odbiór odpadów komunalnych- gmina i tak będzie musiała dopłacać, może nie 500 000,00 zł, a 100/150 tys.

Sołtys miejscowości Augustów Stanisław Kolanowski poinformował, że dyskusja o te 2 zł trwa już ponad godzinę. A przecież Radny Paweł Lis pracuje w spółce gazownictwa i niech nam wytłumaczy dlaczego podnieśli mieszkańcom gaz ponad 100%, ogrzewanie budynku mieszkalnego teraz nie będzie kosztowało 4 tyś tylko ponad 10 tyś zł.

Radny Paweł Lis poinformował, że nie ma żadnego wpływu na cenę gazu, a po drugie nie pracuje w spółce gazownictwa i nie reprezentuje spółki gazownictwa. Jeśli Pan Kolanowski ma pytania co do ceny gazu to osobą reprezentującą spółki gazownictwa jest jej Prezes.

Przewodniczący Dariusz Chruślak poddał pod głosowanie uchwałę w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości stawki tej opłaty oraz zwolnienia w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących wszystkie bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym. Rada Gminy głosowała: 9 głosów za, 2– głosy przeciw, 2 – głosy wstrzymujące, przy 2 Radnych nieobecnych. **Uchwała Nr XXXVI.287.2021.**

Ad.15. Podjęcie uchwały w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości.

Wójt Dariusz Bulski poinformował, że w poprzednim roku stawki od podatków nie były korygowane ponieważ była pandemia. Rada Gminy jak i mieszkańcy mają rozeznanie, że po nowym roku planowana jest podwyżka energii o 30 %. Ale również po nowym roku wzrosną artykuły biurowe, tonery ogólnie wszystkie artykuły które są potrzebne do bieżącego utrzymania urzędu.

Pan Wójt Dariusz Bulski przytoczył art. 242 ustawy o finansach publicznych (Dz.U. z 2021 r., poz. 305)- oznacza to, że dochody naszej gminy są coraz niższe w stosunku do wydatków bieżących. Pan Wójt Wymienił wpływy z podatków oraz niektóre wydatki bieżące. Wójt poinformował, że biorąc pod uwagę wszystkie przytoczone czynniki zaproponował w projekcie uchwały podwyższenie wysokości stawek od nieruchomości na 2022 rok:

W § 1 punkt 1:

- stawka związana z prowadzeniem działalności gospodarczej, bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków – 0,90 zł od 1m² powierzchni,
- pod wodami powierzchniowymi stojącymi lub wodami powierzchniowymi płynącymi jezior i zbiorników sztucznych – 5,17 zł od 1 ha powierzchni.
- od pozostałych, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego oraz organizacje pożytku publicznego- 0,28 zł od 1 m² powierzchni.
- niezabudowanych objętych obszarem rewitalizacji – 3,40 zł od 1 m² powierzchni.

W punkcie 2 podatek od budynków lub ich części :

- mieszkalnych – 0,60 zł od 1 m² powierzchni użytkowej.
- związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz budynków mieszkalnych lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej – 19,00 zł od 1 m² powierzchni użytkowej.
- zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym - 12,04 zł od 1 m² powierzchni użytkowej.
- związanych z udzieleniem świadczeń zdrowotnych - 5,25 zł od 1 m² powierzchni użytkowej.
- pozostałych, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego – 4,00 zł od 1 m² powierzchni użytkowej.

Punkt 3 od budowli:

- 2% ich wartości określonej na podstawie art. 4 ust. 1 pkt. 3 i ust. 3-7 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

Pan Wójt Dariusz Bulski poinformował, że uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 roku.

Pan Wójt Dariusz Bulski poinformował również, że został ogłoszony przetarg na odśnieżanie, może uda się w tym roku uzyskać niższe stawki w porównaniu do ubiegłorocznego przetargu, gdzie jeden wyjazd gminę kosztował 10 500,00 zł

Radny Paweł Lis zapytał ile dodatkowych środków wpłynie do budżetu gminy.

Wójt Dariusz Bulski odpowiedział, że może to będzie kwota około 200 000,00 zł.

Radny Paweł Lis poinformował, że w tej chwili dyskutujemy w jaki sposób doprowadzić do tego, aby w naszym budżecie było więcej pieniędzy o 200 000,00 zł w przyszłym roku. Można to zrobić na dwa sposoby: w tej chwili na stole leży propozycja wzrostu dochodu poprzez podniesienie podatku, można też spróbować, aby poszukać miejsc, gdzie mogłyby być mniejsze wydatki. Wzrost dochodów w naszej gminie mogą być w różnoraki sposób stymulowane. Dochodów z podatków na przyszły rok jest zaplanowane około 15 milionów złotych, a z samych nieruchomości jest około 2 milionów. Propozycja Pana Wójta o podniesieniu niektórych stawek sprawia, że będziemy płacili więcej niż mieszkańcy Radomia: np. za budynki mieszkalne, za grunty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej. Radni są tu po to, aby Panu Wójtowi doradzać, można zastanowić się wspólnie i poszukać takich miejsc, gdzie można znaleźć oszczędności bez uszczerbku dla naszej gminy. Radny Lis poinformował, że ma taką jedną propozycję, która może gminie dać kilkanaście tys złotych oszczędności rocznie. Funkcjonowanie w Radomskim Obszarze Funkcjonalnym nie przynosi dla gminy żadnych korzyści, a jesteśmy tam od sześciu lat, w ciągu tych lat zapłaciliśmy składkę około 70 000,00 zł. W ramach działalności w Obszarze Funkcjonalnym nasza gmina została wyposażona w dwa czujniki smogu w Parznicach i w Kowali. Radny zwrócił się do Przewodniczącego, aby poprosił wszystkich Przewodniczących Komisji o zastanowienie się czy jest sens nadal funkcjonować w tym stowarzyszeniu. Radny zauważył, że z tego tytułu już jest 12 000,00 zł oszczędności. Jeśli każdy z Radnych by się zastanowił i poszukał innych obszarów to może by się okazało, że niekoniecznie trzeba podnosić podatki o 200 000,00 zł, a o 100 000,00 zł, albo wcale, a nasze dochody i wydatki się zbilansują. Radny zwrócił uwagę na pewne działania, które już są podejmowane i je pochwała, a dokładnie chodzi o to, że jesteśmy obecnie na etapie zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, uwalniane są kolejne obszary pod zabudowę jednorodziną w związku z tym dziś obszary, które są traktowane jako obszary zabudowy zagrodowej, na których nasi mieszkańcy, będą mogli wybudować domy z których gmina będzie miała podatki. Radny uważa, że największe wpływy dla gminy są z podatków PIT, dlatego tu należy może przeprowadzić kampanie: „tu mieszkam, tu płac podatki” tak jak to robią inne gminy. Przed nami podwyżki cen energii, niektóre samorządy szukając oszczędności z tytułu zakupu energii łącząc się w grupy zakupowe i kupują wspólnie prąd nie tylko dla urzędu, ale również dla instytucji będących na terenie danej gminy (szkół, ośrodka zdrowia, hospicja itd.) W Urzędzie Marszałkowskim funkcjonuje Mazowiecka Agencja Energetyczna – cyklicznie organizuje nabory do grup zakupowych i grupy te zakupowe wspólnie dokonują zakupu energii. Nawet można dzięki temu osiągnąć 20 % oszczędności. Radny zaproponował, że można by stworzyć jakąś grupę działania z sąsiednimi samorządami, którzy wspólnie kupują usługi telekomunikacyjne, gaz, olej opałowy czy nawet węgiel.

Wójt Dariusz Bulski poinformował, że słuchał bardzo uważnie Radnego Lisa i stwierdza, że tej mąki chleba nie będzie ponieważ ze wszystkim radami Radny się przestrzelił, może dlatego, że nie ma

pewnej wiedzy. Pod kątem np. ROF-u, gmina już nie płaci ze 2-3 lata, ta informacja była podawana na Komisjach. Pan Wójt odczytał stawki podatków jakie obowiązują w Radomiu, i nie wiadomo czy z czasem nie zostaną one zmienione na większe. Pan Wójt uważa, że nie należy się wzorować na innych gminach, ponieważ każda z nich jest inna. Co do trzeciej sprawy- prąd- grupa zakupowa- Gmina Kowala już jest w Mazowieckiej Grupie Energetycznej. Pod kątem działania Lokalnej Grupy działania „Wspólny Trakt” – to działa na zasadach stowarzyszenia, nie ma tam wspólnych zakupów węgla itp. Na wszystko muszą pozwalać przepisy. Podobnie jest z zakupem węgla dla szkół – gmina po zaleceniach RIO nie może już tego robić, ponieważ szkoły już muszą same dokonywać takich zakupów. Pan Wójt stwierdził, że mimo dużych chęci Radny został rozjechany na czynniki pierwsze.

Radny Paweł Lis pogratulował Panu Wójtowi, i poinformował, że czuje się rozjechany. Radny zapytał zebranych na Sesji kto wiedział, że już gmina nie jest w ROF?, że jest w mazowieckiej Agencji Energetycznej?

Radny Jan Fryszkowski przypomniał, że już Radny Lis o to pytał.

Radny Paweł Lis poinformował, że on akurat o tym nie wiedział, może komunikacja nie zadziałała.

Radna Jolanta Suligowska uważa, że Radny musi częściej bywać w gminie oraz na Komisjach.

Radny Paweł Lis pogratulował Panu Wójtowi, że skorzystał z tych wszystkich zaleceń. Ale podtrzymuje to, że gmina powinna bardziej aktywować naszych mieszkańców, aby rozliczali podatek w Gminie Kowala. Radny uważa, że inni Radni również powinni szukać dobrych rozwiązań dla gminy.

Radny Dariusz Parszewski poinformował, że rady Radnego Lisa nie wiadomo czy rozwiążą problemy gminy. Na dzień dzisiejszy największym problemem jest inflacja, która szaleje nie tylko u nas w kraju, ale również na świecie. Ceny energii generują większe koszty i wydatki bieżące. Kiedyś atutem naszej gminy było to, że zamieszkuje dużo mieszkańców, dzięki temu były duże wpływy z PIT-u. Obecnie jest wprowadzona wyższa wolna kwota od podatku, przez co wpływy z Pit-u będą mniejsze. Dofinansowanie z Polskiego Ładu są przeznaczone na inwestycje, a nam są potrzebne pieniądze również na wydatki bieżące.

Radna Jolanta Suligowska poinformowała, że Radny Paweł Lis pochwalił urząd za to, że są uwalniane tereny pod zabudowę jednorodziną, oczywiście Radna to również pochwała, ale należy pamiętać, że później Ci mieszkańcy przyjdą do gminy, aby wybudować im wodociąg, światło, drogi, a na to wszystko jak wiemy są nam potrzebne pieniądze.

Radny Jan Fryszkowski zapytał Radnego Lisa czy rozmawiał lub przekonywał kiedykolwiek firmę, która ma siedzibę na terenie naszej gminy, aby płaciła podatki w naszej gminie? i czy się Radnemu udało takiego przedsiębiorcę przekonać.

Radny Paweł Lis poinformował, że przekonywał osoby indywidualne, a z firmami nie rozmawiał.

Radna Agata Kicior zauważyła, że nasz budżet jest wielokrotnie wspierany ze sprzedaży działek w Kosowie. Niedługo będziemy mieli wystawione kolejne działki na sprzedaż w Kosowie. Radna

rozumie, że pieniądze ze sprzedaży będą przeznaczone na inwestycje, ale Pan Wójt na pewno będzie umiał ułożyć tak budżet, aby nie sięgać głębiej do kieszeni podatników.

Wójt Dariusz Bulski poinformował, że do końca nie zgadza się z Radną Kicior. Ponieważ jeśli się sprzedaje majątek gminny to należy te pieniądze zainwestować w coś innego, co na pewno posłuży mieszkańcom. Na pewno Pan Wójt pieniędzy ze sprzedaży działek nie przeznaczyłby na wydatki bieżące, ponieważ byłoby to niegospodarne. Nie raz Radna Agata proponowała, aby pieniądze ze sprzedaży działek przeznaczyć np. na transport publiczny. Pan Wójt zapytał Radnej Kicior, że jak skończą się działki w Kosowie to co będziemy sprzedawali? Świetlice, czy drogi?, abyśmy mieli na bieżące utrzymanie Gminy?

Radna Barbara Kołodziejczyk poinformowała, że podnoszenie podatków na pewno nie jest tym czego Radni by chcieli. Ale Pana Wójta czekają rozmowy co do przewoźnika z PKS-u, aby móc dołożyć np. przewoźnikowi należy podnieść podatki. Może osoby, które zamieszkują naszą gminę nie chcą się u nas meldować z jednego powodu, że w Radomiu mają lepszy dostęp do szkół i przedszkoli. Nikt nikogo nie może zmusić do zameldowania. Na terenie gminy Kowala dużo się dzieje, Pan Wójt pozyskuje środki zewnętrzne dzięki Urzędowi Marszałkowskiemu. Przykro, że z Polskiego Ładu nie dostała gmina żadnej kwoty na kanalizację, było wnioskowane o 11 milionów złotych. Dopiero udało się uzyskać dofinansowanie z innego źródła – 5 milionów zł, ale czy ta kwota pozwoli gminie na to, aby wybudować choć część kanalizacji? Na pewno prace muszą być podzielone na etapy, może uda się pozyskać gminie kolejne dotacje.

Radny Dariusz Parszewski poinformował, że głównym elementem, aby nie podnosić podatków, był rozwój przedsiębiorczości, powstawanie nowych zakładów. Głównie z tego gminy mają największe wpływy. Rada Gminy, urząd powinni promować przedsiębiorczość na naszym terenie.

Radny Paweł Lis poinformował, że dawno nie było takiej merytorycznej dyskusji na sesji. Radny przypomniał słowa Radnej Kołodziejczyk „że ludzie nie chcą się meldować w naszej gminie”, to właśnie jest wyzwanie dla nas (bo w Radomiu jest lepszy dostęp do szkół, przedszkoli itd.) może warto pomyśleć co gmina może zmienić. Na pewno nie możemy mieszkańców zmusić do zameldowania. Radny uważa, że nie należy się obrażać skąd pochodzą środki na inwestycje, czy są one z Urzędu Marszałkowskiego, czy rządowe ponieważ one trafiają do tej gminy do wspólnego worka. Dotacja w kwocie 5 milionów zł jest to już spora kwotą na dobry start. Dzięki temu dofinansowaniu gmina może starać się o kolejne środki.

Radny zastanawia się czy zostało zrobione wszystko, aby nie podnosić podatków dla mieszkańców? Jeśli tak, to należy podnieść podatki. Ale jeśli jest jeszcze jakieś miejsce, gdzie można znaleźć oszczędności to może tam należy spróbować.

Przewodniczący Dariusz Chruślak podziękował, za przeprowadzoną dyskusję. Przewodniczący podziękował Radnemu Lisowi za złożone propozycje.

Wójt Dariusz Bulski poinformował, że podwyżka prądu po porozumieniu z PGE była 30 % , ale po przetargu z Mazowiecką Agencją Energetyki jest podobnie.

Przewodniczący Dariusz Chruślak zaproponował Radnym, że jeśli mają jakieś propozycje, które mogłyby poprawić budżet gminy to powinni to zgłaszać. Podnosząc podatki podnosimy je o stopień inflacji – która jest, albo niebawem będzie. Należy również pamiętać, że w tamtym roku podatki nie były podnoszone, a inflacja była 7 %. Radni mają rację, że jeśli sprowadzą się na teren naszej gminy nowi mieszkańcy, będą wymagali od gminy nowych dróg, oświetlenia, wodociągów itd., a to wszystko podnosi koszty. Przewodniczący podziękował wszystkim za udział w dyskusji.

Przewodniczący Dariusz Chruślak poddał pod głosowanie uchwałę w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości. Rada Gminy głosowała: 9 głosów za, 1– głos przeciw, 3 – głosy wstrzymujące, przy 2 Radnych nieobecnych. **Uchwała Nr XXXVI.288.2021.**

Przewodniczący Dariusz Chruślak zarządził przerwę.

Ad.16. Podjęcie uchwały w sprawie obniżenia średniej ceny skupu żyta przyjmowanej jako podstawa ustalenia podatku rolnego na 2022 rok.

Wójt Dariusz Bulski poinformował, że obniża się średnią cenę skupu żyta będącą podstawą do ustalenia podatku rolnego ogłoszoną w Komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 20 października 2021 r. w sprawie średniej ceny skupu żyta za okres 11 kwartałów będącej podstawą do ustalenia podatku rolnego na rok podatkowy 2021 z 61,48 zł za 1dt do 52,00 zł za 1dt. Jest to kilka podwyżka o kilka procent. Mazowiecka Izba Rolnicza pozytywnie również zaopiniowała powyższy projekt.

Przewodniczący Dariusz Chruślak poddał pod głosowanie uchwałę w sprawie obniżenia średniej ceny skupu żyta przyjmowanej jako podstawa ustalenia podatku rolnego na 2022 rok. Rada Gminy głosowała: 13 głosów za, 0– głosów przeciw, 0 – głosów wstrzymujących, przy 2 Radnych nieobecnych.

Uchwała Nr XXXVI.289.2021

Ad.17. Podjęcie uchwały w sprawie ustalenia wysokości stawek podatku od środków transportowych.

Wójt Dariusz Bulski zaproponował zmiany, pod kątem stawek od środków transportowych w porównaniu do roku bieżącego wzrosły o 80 zł od samochodu. Należy przypomnieć, że podatek od środków transportowych nie był podnoszony w ubiegłym roku.

Przewodniczący Dariusz Chruślak poddał pod głosowanie uchwałę w sprawie ustalenia wysokości stawek podatku od środków transportowych. Rada Gminy głosowała: 10 głosów za, 0– głosów przeciw, 3 – głosy wstrzymujące, przy 2 Radnych nieobecnych. **Uchwała Nr XXXVI.290.2021**

Ad.18. Podjęcie uchwały w sprawie zmiany Uchwały Budżetowej Gminy Kowala na rok 2021.

Wójt Dariusz Bulski poinformował, że nie ma wielkich zmian w uchwale budżetowej, bardziej pod kątem wydatków bieżących. Zwiększenie planu dochodów bieżących o kwotę 1 343 093,00 zł wynika z:

- wprowadzenia przyznanego uzupełnienia subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego na uzupełnienie dochodów gmin w kwocie 1 762 137,00 zł,
- wprowadzenia środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na realizację na rzecz szkół programu Laboratoria Przyszłości w kwocie 342 600,00 zł,
- zwiększenia planu dochodów części oświatowej subwencji ogólnej otrzymanej na realizację zajęć wspomagających uczniów o kwotę 38 500,00 zł,
- zwiększenia planu dochodów z tytułu zwrotów nienależnie pobranych świadczeń oraz zwrotów świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego o kwotę 12 000,00 zł,
- zmniejszenia planu dochodów środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na realizację zadań przez koordynatora szczepień o kwotę 9 004,00 zł,
- zmniejszenia planu dotacji z budżetu Województwa Mazowieckiego w ramach Mazowieckiego Instrumentu Wsparcia Ochrony Powietrza i Mikroklimatu na dofinansowanie zadania pn. pomiary składu dymu z kominów za pomocą drona wraz z obsługą i odczytem w czasie rzeczywistym na terenie gminy Kowala o kwotę 3 140,00 zł,
- zmniejszenia planu dochodów za pobór wody o kwotę 200 000,00 zł,
- zmniejszenia planu dochodów z tytułu podatków o kwotę 250 000,00 zł,
- zmniejszenia planu dochodów z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi o kwotę 350 000,00 zł.

Zwiększenie planu wydatków o kwotę 1 343 093,00 zł wynika z:

- zwiększenia planu wydatków majątkowych o kwotę 27 300,00 zł,
- zwiększenia planu wydatków bieżących o kwotę 1 315 739,00 zł.

Wprowadzono zmiany planu wydatków na zadaniach inwestycyjnych, zmiany planu wydatków bieżących wynikają z konieczności zapewnienia bieżącej realizacji budżetu.

W wyniku wprowadzonych zmian wynik budżetu, przychody, rozchody nie ulegają zmianie.

Wójt Dariusz Bulski poinformował, że sesja grudniowa będzie sesją zamykającą pewne sprawy: inwestycji, rozliczania się odnośnie wydatków również bieżących. Pod kątem inwestycyjnym jest prowadzony projekt na stacje uzdatniania wody w Dąbrówce Zabłotniej – 20 000,00 zł

Przewodniczący Dariusz Chruślak poddał pod głosowanie uchwałę w sprawie zmiany Uchwały Budżetowej Gminy Kowala na 2021 rok. Rada Gminy głosowała: 13 głosów za, 0– głosów przeciw, 0 – głosów wstrzymujących, przy 2 Radnych nieobecnych. **Uchwała Nr XXXVI.291.2021**

Ad.19. Podjęcie uchwały w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2021-2024.

Wójt Dariusz Bulski poinformował, że WPF jest powiązany z bieżącym Budżetem Gminy.

Przewodniczący Dariusz Chruślak poddał pod głosowanie uchwałę w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2021-2024. Rada Gminy głosowała: 13 głosów za, 0– głosów przeciw, 0 – głosów wstrzymujących, przy 2 Radnych nieobecnych. **Uchwała Nr XXXVI.292.2021.**

Ad.20. Sprawy różne.

Przewodniczący Dariusz Chruślak poinformował, że mieszkańcy się skarżą na firmę, która zajmuje się wymianą żarówek na słupach oświetleniowych na terenie naszej gminy. Również mieszkańcy Maliszowa proszą, aby Urząd Gminy zamontował kosze na śmieci przy przystankach autobusowych.

Przewodniczący zwrócił się do Pana Wójta oraz Radnych Gminy Kowala, aby nie robić „wycieczek osobliwych co do niektórych Radnych” – przez to są emocjonujące sesje. Każde sporne sytuacje powinny być wyjaśniane na Komisjach.

Wójt Dariusz Bulski poinformował, że pod kątem tzw. „wycieczek słownych” również nie może sobie pozwolić, aby Radni opowiadali różne rzeczy, które później dochodzą do urzędu, a Pan Wójt musi to prostować. Pan Wójt nie zgadza się z tym, aby oczerniano jego osobę, jeśli tak nadal będzie to na pewno będzie to poruszał na sesji.

Przewodniczący Dariusz Chruślak poinformował, że nie powiedział to tylko w stosunku do Wójta, ale również do wszystkich Radnych zebranych na sali.

Wójt Dariusz Bulski poinformował, że do urzędu przychodzą mieszkańcy naszej gminy, więc Pan Wójt ma pogląd na pewne sytuacje, jak wygląda przekaz informacji z gminy czy od Radnych i Sołtysów. Pan Wójt wymaga, aby mówić prawdę, jeśli tak nie będzie to wówczas będzie te sytuacje wyjaśniał na Sesji. Pan Wójt poruszył kwestie konserwacji oświetlenia. Umowa z obecną firmą jest do końca roku, po nowym roku będą wysłane zapytania ofertowe do innych firm na wykonywanie konserwacji oświetlenia. Co do przystanków, na pewno będą zamontowane kosze.

Radny Jan Malmon poinformował, że mieszkańcy żalą się, że nie mogą otrzymać opieki od Hospicjum dlatego, że Gmina Kowala nie chce dofinansować budowy Hospicjum w Sołtykowie. Radny również zauważył, że gmina mogłaby dużo zaoszczędzić jeśliby wymieniła żarówki na słupach na

energooszczędne. Radny również przypomniał sytuację, że do Pana Wójta przyszli mieszkańcy i dostali informacje, że na terenie naszej gminy nie mogą się budować.

Wójt Dariusz Bulski poinformował, że nie przypomina sobie takiej sytuacji, najlepiej jeśliby Radny na piśmie napisał do Przewodniczącego o których mieszkańców dokładnie chodzi, kiedy to dokładnie było ponieważ znów wchodzimy w insynuację. Temat Hospicjum już był wiele razy poruszany na sesji, że urząd dostał pismo z RIO, że prawnie taka pomoc jest niemożliwa. Jeśli Radny uważa, że można przekazać pieniądze to niech Radny to zrobi.

Radny Jan Malmon poinformował, że w czasie rozmowy młode małżeństwo od Pana Wójta usłyszało, że na terenie gminy nie chcemy młodych, bo będzie trzeba zapewnić żłobki, przedszkola itp.

Wójt Dariusz Bulski poprosił, aby Radny Jan Malmon złożył w tej sprawie pismo do Przewodniczącego.

Radny Jarosław Słomka zapytał w imieniu mieszkańców czy w Ośrodku Zdrowia w Kowali-Stępocinie jest lekarz pediatra.

Wójt Dariusz Bulski poinformował, że Kierownik Ośrodka Zdrowia w Kowali-Stępocina Pan Rafał Wojciechowski poszukuje pediatry, na tą chwilę Pan Wójt nie wie czy jest pediatra, ale obecnie jest trzech lekarzy, którzy przyjmują również dzieci.

Sołtys miejscowości Romanów Robert Nowak poprosił o zainstalowanie lampy oświetleniowej przy tablicy sołeckiej w miejscowości Walentynów.

Radny Paweł Lis poinformował, że w związku z otrzymanymi środkami na budowę kanalizacji, prosi Pana Wójta o przedstawienie harmonogramu planowanych prac w miejscowości Trablice.

Wójt Dariusz Bulski poinformował, że te 5 200 000 jest sporym zastrzykiem gotówki dla naszej gminy pod kątem części wodnokanalizacyjnej, która jest niezbędna. Na tą chwilę nie dostaliśmy żadnych pism, i urząd jeszcze nie zdecydował dokładnie w którym kierunku pójdzie. Na pewno będziemy występować o kolejne dofinansowanie z Polskiego Ładu z tego co wiadomo ma być kolejny nabór. Ale również będzie robiony nabór przez Urząd Marszałkowski. Gmina musi się starać o kolejne dofinansowania ponieważ te przyznane 5 milionów zł niestety nam nie wystarczy na budowę kanalizacji w miejscowości Trablice.

Radny Paweł Lis poinformował, że kosztorysowo mamy 11 500 000 jak wiemy czasami kwoty z przetargów są inne. Radny zastanawia się czy nie byłoby lepiej, aby może najpierw ogłosić przetarg i zorientować się ile faktycznie będzie kosztowała nas ta kanalizacja, a w międzyczasie można pieniądze szukać. Może na dzień dzisiejszy oficjalnych pism gmina nie dostała, ale z zapowiedzi medialnych wiemy, że 1700 gmin dostało środki z rezerwy. Radny uważa, że nie powinniśmy za długo zwlekać z decyzjami, ponieważ liczba wykonawców jest ograniczona.

Wójt Dariusz Bulski poinformował, że nie jest to takie proste o czym mówi Radny Paweł Lis, ponieważ do obecnych inwestycji gmina musiała dołożyć. Żeby się zmieścić w kosztorysie ofertowym to będzie bardzo dobrze, ale też tak może być, że niestety nie zmieścimy się w tych kwotach z kosztorysu. Pan Wójt zadeklarował, że chciałby tę inwestycję zrealizować do końca kadencji czyli do końca 2023 roku.

Należy również pamiętać, że będą w przyszłym roku wykonane termomodernizacje na trzech budynkach (dwie szkoły oraz budynek urzędu gminy). Również musimy wykonać inne inwestycje – budowa drogi w Kosowie oraz budowa szatni przy budynku PSP w Kowali – Stępcinie.

Radny Paweł Lis zapytał czy ma Pan Wójt jakieś informacje kiedy u Marszałka może być nabór wniosków.

Wójt Dariusz Bulski poinformował, że z nieoficjalnych źródeł wie, że nowy nabór ma być z początkiem nowego roku.

Radny Jarosław Słomka podziękował Wójtowi za obecność na spotkaniu w Starostwie, za przychyłność dotycząca bezpieczeństwa na skrzyżowaniu w miejscowości Kowala-Stępcina. Radny również poinformował, że będzie wnioskował, aby w przyszłości nadać nazwę nowopowstałemu rondu „Imienia Bohaterów Powstańców Styczniowych Bitwy pod Kowalą 1863”.

Wójt Dariusz Bulski podziękował za miłe słowa Radnemu, a co do planów budowy ronda w Kowali gmina jest jak najbardziej na tak i w miarę możliwości na pewno będzie Powiat wspierała.

Radny Jan Malmon zapytał czy Gmina pomoże Hospicjum ?

Wójt Dariusz Bulski poinformował, że w tym temacie już się wypowiedział, ale może Przewodniczący coś więcej może dodać.

Przewodniczący Dariusz Chruślak poinformował, że ten temat był poruszany na Komisji Budżetowej. Z tego co pamiętamy Ksiądz Kujawski chyba od żadnego samorządu tyle nie dostał co od Gminy Kowala – działki w miejscowości Kosów. Były one przekazane za symboliczną zł, a że Ksiądz Kujawski nie wywiązał się z tego, i nie wybudował w tym miejscu Hospicjum to musiał zwrócić część kwoty w wysokości ok 180 tys zł, a wartość tych działek obecnie jest w granicy 2 milionów złotych. Temat jest otwarty, jeśli będą możliwości, aby pomóc w budowie tego Hospicjum to jak najbardziej Rada Gminy wróci do tematu.

Radny Jan Fryszkowski zapytał Radnego Słomki, co miał na myśli, że Pan Wójt był przychylny.

Radny Jarosław Słomka poinformował, że chodzi o to, że Pan Wójt jest przychylny przebudowie skrzyżowania w Kowali-Stępcinie.

Radny Jan Fryszkowski zapytał czy Powiat pokryje koszty przesunięcia pomników.

Radny Jarosław Słomka poinformował, że tak.

Ad.21. Zakończenie obrad.

Przewodniczący Dariusz Chruślak zamknął XXXVI.2021 sesję Rady Gminy (godz. 14:40).

Protokołowała: Aldona Osińska.